

Doporučuje časopis

PC WORLD

CSS a XHTML

tvorba dokonalých webových stránek
krok za krokem

Peter Druska

- Názorné postupy pro tvorbu WWW stránek
- Praktická aplikace XHTML 1.1 a CSS
- Generování obsahu stránek pomocí PHP
- Optimalizace pro vyhledávání – SEO
- Layouty v CSS
- Tabulky a seznamy v XHTML

GRADA

Upozornění pro čtenáře a uživatele této knihy

Všechna práva vyhrazena. Žádná část této tištěné či elektronické knihy nesmí být reprodukována a šířena v papírové, elektronické či jiné podobě bez předchozího písemného souhlasu nakladatele. Neoprávněné užití této knihy bude **trestně stíháno**.

Používání elektronické verze knihy je umožněno jen osobě, která ji legálně nabyla a jen pro její osobní a vnitřní potřeby v rozsahu stanoveném autorským zákonem. Elektronická kniha je datový soubor, který lze užívat pouze v takové formě, v jaké jej lze stáhnout s portálu. Jakékoliv neoprávněné užití elektronické knihy nebo její části, spočívající např. v kopírování, úpravách, prodeji, pronajímání, půjčování, sdělování veřejnosti nebo jakémkoliv druhu obchodování nebo neobchodního šíření je zakázáno! Zejména je zakázána jakákoliv konverze datového souboru nebo extrakce části nebo celého textu, umístování textu na servery, ze kterých je možno tento soubor dále stahovat, přitom není rozhodující, kdo takovéto sdílení umožnil. Je zakázáno sdělování údajů o uživatelském účtu jiným osobám, zasahování do technických prostředků, které chrání elektronickou knihu, případně omezují rozsah jejího užití. Uživatel také není oprávněn jakkoliv testovat, zkoušet či obcházet technické zabezpečení elektronické knihy.

Copyright © Grada Publishing, a.s.

Obsah

Úvod	13
O čem kniha pojednává	13
Pro koho je kniha určena	14
Kontakt na autora	14
Co budeme potřebovat	14
1. Spojení FTP	15
1.1 Kde vytvořit spojení FTP	15
1.1.1 Webhostingové služby	16
1.2 Jak se připojit na účet FTP	16
2. Struktura složek naší stránky	21
2.1 Stromová struktura	21
2.2 Jak vytvořit jednotlivé soubory stránky	22
3. Vlastní dokument XHTML (začínáme tvořit WWW stránku) ...	25
3.1 Co znamená zkratka XHTML	25
3.2 Obsah hlavního dokumentu index.html	26
3.2.1 Značky XHTML	26
3.2.2 Značka <meta>	27
Složení značky <meta>	27
3.2.3 Značka <link>	28
3.3 Kódování dokumentu XHTML	28
3.3.1 Znakové sady vhodné pro češtinu i slovenštinu.....	28
3.3.2 Kódování ve značkách <meta>	29
3.4 Struktura souboru index.html (základ pro naši stránku)	29
3.4.1 Co obsahuje soubor index.html.....	30
3.4.2 Plnění obsahu	31

4. Oblékání stránek do kaskádových stylů CSS	37
4.1 Stručná historie stylů a jejich nesprávné začlenění do HTML	38
4.2 Třídy a identifikátory.....	39
4.3 „Neškodné“ značky XHTML <div> a <span>	40
4.4 První stránka je na světě... na internetu – teorie	41
4.5 První stránka je na světě... na internetu – praxe	47
4.5.1 Obrázek jako odkaz.....	47
4.5.2 Menu (navigace).....	50
4.5.3 Obsah.....	52
4.5.4 Patička.....	53
4.6 Dědičnost a priorita vlastností v CSS	54
4.6.1 Dědičnost	54
4.6.2 Priorita	55
4.7 Odkaz s obrázkem na pozadí	55
4.8 Záložka – přístupnost obsahu	57
5. Přepínání obsahu stránky pomocí PHP.....	59
5.1 Stručný úvod do PHP.....	59
5.2 Proměnné v PHP	60
5.3 Podmínky v PHP	61
5.4 Výpis hodnot v PHP	62
5.5 Metoda vkládání v PHP	62
5.6 Metody odevzdávání: POST a GET v PHP	63
5.7 Vlastní skript pro přepínání obsahu stránky.....	64
6. Dokončení obsahu webové stránky	67
7. Entity jazyka (X)HTML – jak psát speciální znaky	71
7.1 Složení entity (X)HTML	72

8. Adresy na internetu (a nejen tam).....	75
8.1 Absolutní adresy	75
8.2 Relativní adresy.....	76
9. Co to je validita. A je potřebná?.....	77
9.1 Co je to validita webových stránek	77
9.2 Je validita potřebná?.....	78
9.2.1 Klady validity	78
9.2.2 Zápory validity	78
10. Optimalizace vyhledávání (vzvednutí stránky ve vyhledávačích)	79
10.1 První pravidlo: titulek stránky	79
10.2 Druhé pravidlo: nadpisy v textu	82
10.3 Třetí pravidlo: pojmenování odkazů a obrázků.....	82
10.4 Čtvrté pravidlo: zvýrazňování textu.....	83
10.5 Páté pravidlo: hustota klíčových slov.....	84
10.6 Šesté pravidlo: adresa stran webu	84
10.7 Sedmé pravidlo: zpětné odkazy.....	84
10.7.1 Registrace stránky do vyhledávače Google	85
10.7.2 Registrace stránky do katalogu Zoznam.sk (slovenský katalog)	86
10.7.3 Registrace stránky do katalogu Seznam.cz (český katalog)	88
10.8 Osmé pravidlo: pravidelně aktualizovaný obsah.....	89
10.8.1 Pár slov k redakčním systémům	90
10.9 Deváté pravidlo: minimum nadbytečného kódu	90
11. Tvorba přístupné webové stránky (stránky pro každého).....	91
11.1 Obsah webových stránek je dostupný a čitelný	91
11.1.1 Pravidlo první: každý netextový prvek, nesoucí významovou informaci, má svou textovou alternativu	92
11.1.2 Pravidlo druhé: informace, poskytované pomocí skriptů, objektů, appletů, kaskádových stylů, obrázků a jiných doplňků na straně uživatele, jsou dostupné i bez kteréhokoliv z těchto doplňků	92

11.1.3 Pravidlo třetí: informace, poskytované barvou, jsou dostupné i bez barevného rozlišení	93
11.1.4 Pravidlo čtvrté: barvy popředí a pozadí jsou dostatečně kontrastní. Na pozadí není vzorek, který snižuje čitelnost	93
11.1.5 Pravidlo páté: předpisy, určující velikost písma, nepoužívají absolutní jednotky	93
11.1.6 Pravidlo šesté: předpisy, určující typ písma, obsahují všeobecnou rodinu písem	94
11.2 Práci s webovou stránkou řídí uživatel	94
11.2.1 Pravidlo sedmé: obsah WWW stránky se mění jen tehdy, když uživatel aktivuje nějaký prvek	94
11.2.2 Pravidlo osmé: webová stránka nemanipuluje prostředím uživatele (bez jeho přímého příkazu)	94
11.2.3 Pravidlo deváté: nová okna se otevírají jen v odůvodněných případech a uživatel je na to upozorněn dopředu	95
11.2.4 Pravidlo desáté: na webové stránce nic neblíká častěji než jednou za sekundu	95
11.2.5 Pravidlo jedenácté: webová stránka nebrání uživateli posouvat obsahem rámu	95
11.2.6 Pravidlo dvanácté: obsah (a kód) webové stránky nesmí předpokládat (vyžadovat) konkrétní způsob použití, ani konkrétní výstupní nebo ovládací zařízení	95
11.3 Informace jsou srozumitelné a přehledné	96
11.3.1 Pravidlo třinácté: webové stránky poskytují informace jednoduchým jazykem a srozumitelnou formou	96
11.3.2 Pravidlo čtrnácté: úvodní webová stránka musí jasně popisovat smysl a účel webu. Název webu (a jeho správce) musí být napsán zřetelně	96
11.3.3 Pravidlo patnácté: webová stránka (a jednotlivé prvky textového obsahu) musí uvádět své hlavní poslání již na svém začátku	96
11.3.4 Pravidlo šestnácté: rozsáhlé bloky obsahu musíme rozdělit do menších, výstižně popsaných celků	97
11.3.5 Pravidlo sedmnácté: informace zveřejňované na základě zákona jsou dostupné jako textový obsah webové stránky	97
11.3.6 Pravidlo osmnácté: na samostatné webové stránce je uveden kontakt na technického správce, a také prohlášení, jasně popisující míru přístupnosti webu a jeho částí. Na tuto webovou stránku odkazuje každá stránka webu	97
11.4 Ovládání webu je jasné a pochopitelné	98
11.4.1 Pravidlo devatenácté: každá webová stránka má smysluplný název, vystihující její obsah	98
11.4.2 Pravidlo dvacáté: navigační a obsahové informace jsou na webové stránce zřetelně odděleny	98

11.4.3 Pravidlo dvacáté první: navigace je srozumitelná a je konzistentní na všech webových stránkách	98
11.4.4 Pravidlo dvacáté druhé: každá webová stránka (kromě úvodní) obsahuje odkaz na vyšší úroveň v hierarchii webu a odkaz na úvodní WWW stránku	99
11.4.5 Pravidlo dvacáté třetí: všechny webové stránky, rozsáhlejšího charakteru, obsahují odkaz na přehlednou mapu webu	99
11.4.6 Pravidlo dvacáté čtvrté: obsah (a kód) webové stránky nepředpokládá, že uživatel už navštívil jinou stránku	99
11.4.7 Pravidlo dvacáté páté: každý formulářový prvek má přiřazen výstižný nadpis	100
11.4.8 Pravidlo dvacáté šesté: každý rám má vhodné jméno nebo popis, vyjadřující jeho smysl a funkčnost	100

11.5 Odkazy jsou zřetelné a jednoznačné 100

11.5.1 Pravidlo dvacáté sedmé: označení každého odkazu výstižně popisuje jeho cíl (i bez okolního kontextu)	100
11.5.2 Pravidlo dvacáté osmé: stejně označené odkazy mají stejný cíl	101
11.5.3 Pravidlo dvacáté deváté: odkazy jsou od ostatního textu odlišeny, a to nejen barvou	101
11.5.4 Pravidlo třicáté: obrázková mapa na straně serveru je použita jen v případě, že nebylo možno definovat oblasti (v obrázkové mapě) pomocí dostupného geometrického tvaru	101
11.5.5 Pravidlo třicáté první: uživatel je dopředu upozorněn na skutečnost, že odkaz vede na obsah jiného typu, než je webová stránka	102
11.5.6 Pravidlo třicáté druhé: kód webových stránek odpovídá některé zveřejněné finální specifikaci jazyka HTML nebo XHTML	102
11.5.7 Pravidlo třicáté třetí: ve značkách <meta> je uvedena použitá znaková sada dokumentu	102
11.5.8 Pravidlo třicáté čtvrté: prvky, tvořící nadpisy nebo seznamy, jsou korektně vyznačeny ve zdrojovém kódu	103
11.5.9 Pravidlo třicáté páté: pro popis vzhledu webové stránky se upřednostňují stylové předpisy	103
11.5.10 Pravidlo třicáté šesté: pokud je k rozvržení obsahu webové stránky použita tabulka, neobsahuje záhlaví řádků ani sloupců	103
11.5.11 Pravidlo třicáté sedmé: všechny tabulky dávají smysl při čtení po řádcích zleva doprava	103

12. Layouty v CSS 105

12.1 Jednosloupcový layout webové stránky..... 105

12.1.1 Struktura kódu XHTML	106
12.1.2 Kód CSS	108

12.2 Dvousloupový layout webové stránky	112
12.2.1 Struktura kódu XHTML	113
12.2.2 Kód CSS	114
12.3 Tříslopový layout webové stránky	119
12.3.1 Struktura kódu XHTML	119
12.3.2 Kód CSS	121
12.4 Čtyř a vícesloupový layout webové stránky – úvaha	126
13. Pozicování prvků na stránce (relativní a absolutní)	129
13.1 Mocnina, horní a dolní index (relativní pozicování řádkových elementů)	129
13.1.1 Mocnina a horní index	130
13.1.2 Dolní index	131
13.2 Absolutní pozicování řádkových elementů	131
13.3 Relativní pozicování blokových elementů	132
13.4 Absolutní pozicování blokových elementů.....	133
14. Blokované a textové (řádkové) elementy.....	137
14.1 Blokované elementy.....	137
14.1.1 Všeobecně o blocích	138
14.1.2 Nejčastěji používané blokové prvky	138
14.2 Řádkové elementy	138
14.2.1 Všeobecně o řádcích	138
14.2.2 Nejčastěji používané řádkové prvky	139
14.3 Zajímavosti okolo bloků a řádků	139
14.3.1 Nadpisy <h1>, <h2>, <h3>, <h4>, <h5>, <h6>.....	139
14.3.2 Odstavce <p>	140
15. Tvorba tabulek v jazyku XHTML	143
15.1 Co je to tabulka	143
15.2 Složení a naplnění jednoduché tabulky (značky XHTML).....	144
15.3 Tabulka s mnohonásobnými sloupci.....	147
15.4 Tabulka s mnohonásobnými řádky	149

15.5 Nadpisy tabulek	150
15.6 Buňky tabulky jako nadpisy	151
15.7 Ukázka složitějších tabulek	152
15.8 Tvoříme přístupné tabulky	156
15.8.1 Nesprávná konstrukce buněk tabulky	156
15.8.2 Správná konstrukce buněk tabulky	157
15.8.3 Nesprávná konstrukce tabulek podle sloupců	158
15.8.4 Správná konstrukce tabulek podle sloupců	158
15.9 Nastavování vzhledu tabulky pomocí stylů CSS	159
16. Seznamy v jazyku XHTML	165
16.1 Co to jsou seznamy	165
16.2 Obyčejné seznamy	166
16.3 Číslované seznamy	166
16.4 Definiční seznamy	169
16.5 Horizontální menu pomocí stylů CSS trochu jinak	170
16.6 Vnořené seznamy	174
17. Nastavení kódu CSS pro tisk stránek	179
17.1 Tvorba souborů CSS pro tisk	179
18. Rodiny písem	183
18.1 Patkové písmo (Roman)	183
18.2 Bezpatkové písmo (Sans Serif)	184
18.3 Neproporcionální písmo (Monospace)	184
18.4 Písmo Fantasy	185
19. Důležité „drobnosti“	187
19.1 Zvětšování a zmenšování webové stránky	187
19.2 Nahlédnutí do vnitřku webové stránky	188
19.3 Protážení sloupce pod navigaci (až dolů)	189

19.4 Klávesové zkratky ulehčující práci	192
19.5 Jazyk XHTML 1.1 a jeho mime type	192
19.6 Mapa webové stránky	193
19.7 Uvádění e-mailového kontaktu v návštěvní knize.....	194
Rejstřík	196

Úvod

Pokud držíte v ruce tuto knihu, určitě jste si někdy řekli, že by nebylo špatné udělat si, nebo si zkusit udělat, vlastní webovou stránku (prezentaci). V dnešní době (v roce 2006) je za moderní webovou stránku pokládána právě taková prezentace, která je napsána ve značkovacím jazyku XHTML. Vzhled takové stránky určují tzv. kaskádové styly, známé pod zkratkou CSS.

O čem kniha pojednává

Kniha je komplexním návodem, resp. postupem, jak si vytvořit vlastní WWW stránky. Nejedná se o podrobné pojednání o použitých technologiích, na to bychom potřebovali alespoň deset knih. V knize se dozvíte základní myšlenky a návody, které jsou potřebné pro tvorbu WWW stránek. Také zde naleznete praktické, podrobně rozepsané, příklady. Samozřejmě, nebudeme se vyhýbat ani zajímavostem. Dozvíte se, jak obsah textu optimalizovat pro vyhledávače, jak zlepšit přístupnost obsahu (pomocí programovacího jazyka PHP), a ještě mnoho užitečných poznatků.

Pro koho je kniha určena

Kniha je určena jak začátečníkům, kteří si budou schopni (třeba i po doplnění informací z jiných zdrojů) vytvořit kvalitní a moderní web, tak i těm, kteří se již s tvorbou WWW stránek setkali, ale zatím ještě používají starší verzi značkovacího jazyka HTML, a kteří pro rozvržení obsahu stránky ještě používají tabulky. Naučíme se přejít od tabulkového layoutu (rozvržení stránky) ke kaskádovým stylům. Praktické ukázky z této knihy najdete na webové adrese <http://sietook.druskova.sk/stranka/index.html>.

Kontakt na autora

V případě jakýchkoliv otázek nebo nejasností (týkajících se této knihy), mne, prosím, kontaktujte na e-mailové adrese pjotr.william@gmail.com. Jako název předmětu napište „otázka ke knize“. Také mne můžete kontaktovat na čísle ICQ 347 195 324. Budu se snažit odpovědět na všechny rozumné otázky. Můj internetový web (weblog) najdete na adrese <http://sietook.druskova.sk>.

Co budeme potřebovat

Pro psaní kódu nám bohatě postačí editor PSPad (je volně ke stažení), který je možno získat na adrese <http://www.pspad.com/sk/download.php> a který má minimální instalaci. Jako prohlížeč (web browser) pro nás bude nejlepší prohlížeč Opera verze 8.0, který si stáhneme z adresy <http://www.opera.com/download/>. Ten je také volně ke stažení. Prohlížeč Opera vám mohu doporučit, neboť má (ze všech dnes nejvíce používaných prohlížečů) nejlepší podporu kaskádových stylů CSS.

1.

Spojení FTP

File Transfer Protocol (nebo jenom protokol) je určen pro přesun dat (například z našeho počítače na vzdálený počítač). V tomto případě jsou přesouvaná data představována soubory naší webové stránky, kterou si vytvoříme co nevidět. Ale ještě předtím si povíme, jak vytvořit spojení FTP.

Ti, kteří se s touto činností obeznámili již dříve a danou problematiku již ovládají, mohou tuto kapitolu s klidem přeskóčit.

1.1 Kde vytvořit spojení FTP

V první řadě si musíme najít nějaký webhosting. Webhosting je služba, která nám umožní umístit naši stránku do internetu. Existují dva typy webhostingů. Prvním typem jsou ty, které nabízejí hostování stránek zdarma. To je ovšem podřízeno tomu, že nebudete mít vlastní doménu, například `http://www.nase_jmeno.sk` (doména druhého řádu `nase_jmeno`), ale až doménu třetího řádu, například `http://nase_jmeno.jmeno_hostingove_sluzby.cz`, ve které `nase_jmeno` představuje onu doménu třetího řádu, kterou jsme si zvolili. Doména

jmeno_hostingove_sluzby je jasná již z názvu. Vypovídá o společnosti, která nám hosting zprostředkovává. Doménou prvního řádu je například *.cz* a podobné zkratky.

Pokud bychom si zvolili takový hosting, který by nám umožňoval používat adresu typu *http://www.nase_jmeno.cz*, tak si za to musíme zaplatit. Je mnoho společností, které tuto službu nabízejí, a je jen na nás, kterou z nich si zvolíme. Pokud si nebudete jisti, co si máte vybrat, kontaktujte mne na e-mailu *pjotr.william@gmail.com* (s předmětem „otázka ke knize – hosting“) nebo na čísle ICQ 347 195 324.

Po registraci u vybrané hostingové služby obdržíme e-mail s údaji, které nám umožní přístup FTP k nájmu účtu. A jestliže tento e-mail neobdržíme, dozvíme se o naší registraci v registračních údajích, a to po přihlášení se na internetových stránkách hostingové služby. Není to tak složité, jak to na první pohled vypadá.

1.1.1 Webhostingové služby

Pro vaše první pokusy doporučuji služby, které jsou poskytovány na adrese *http://www.webzdarma.cz*, kde je zároveň možnost používání skriptů PHP, a zároveň i možnost odzkoušení si databázových systémů. Poté, co se zaregistrujete, obdržíte registrační údaje pro připojení pomocí FTP. Můžete si dokonce vybrat z několika domén druhého řádu. Doménu třetího řádu si navrhnete podle své volby. Například *http://www.peter-druska.wz.cz*, nebo *http://www.peter-druska.nazory.cz* a podobně. Výběr je pro začátečníky dostatečný. Protože tento hosting webových stránek je zdarma, musíme si na naši webovou stránku umístit reklamu na adresu webhostingové služby *webzdarma.cz*.

1.2 Jak se připojit na účet FTP

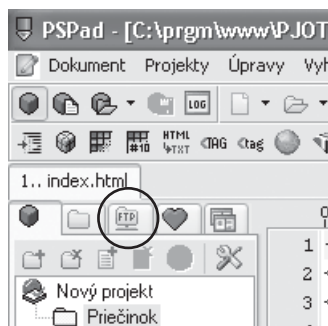
Takže jsme zaregistrováni a známe údaje pro účet FTP. Připojení není složité, stačí otevřít si aplikaci, která nám umožní spojení FTP se vzdáleným počítačem. Těchto aplikací je několik, například Total Commander, který je ale potřebné registrovat, nebo editor PSPad. Ten je volně ke stažení a nevyžaduje registraci.

Údaje pro připojení FTP mohou vypadat následovně:

Název hostigu: *ftp.nase_jmeno.cz*

Uživatel (login): *nase_jmeno.cz*

Heslo: to je, samozřejmě, u každého uživatele jiné.

Obr. 1.1: Spojení FTP v editoru PSPad (tlačítko FTP)

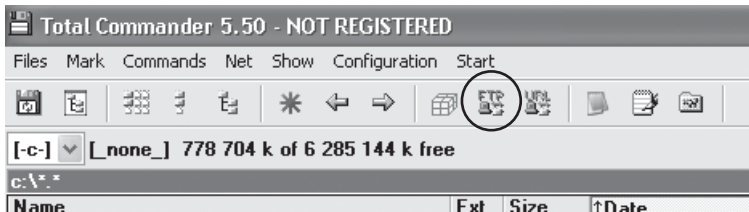

Obr. 1.2: Spojení FTP v editoru PSPad (symbol spojení)

1. Spojení FTP

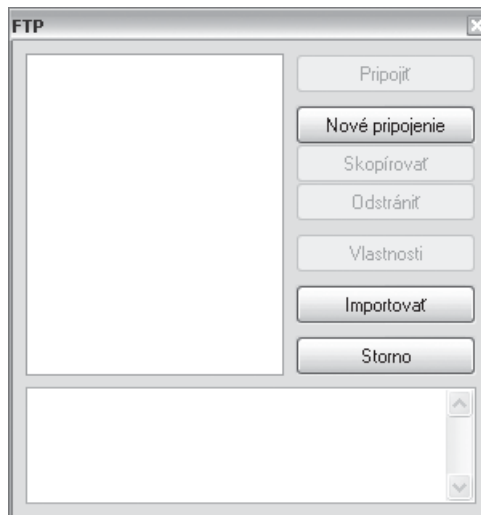
Tyto informace mohou vypadat i trochu jinak, takže se nelekejte. Ale určitě se vždy setkáte se srovnaným systémem **Název hostingu, Uživatel, Heslo**.

Po otevření příslušné aplikace, pomocí které budeme přistupovat na účet FTP, si zvolíme záhlaví okna **FTP** (tzv. „lištu“) pro editor PSPad (viz obrázky 1.1 a 1.2), což vyžaduje dva kroky – klepnout na tlačítko **FTP** a potom na symbol spojení, nebo, pro aplikaci Total Commander (viz obrázek 1.3), klepnout pouze na tlačítko **FTP**. Po aktivaci se otevře okno, ve kterém máme možnost spravovat všechny účty FTP.

Obr. 1.3: Spojení FTP v aplikaci Total Commander (tlačítko FTP)

Na obrázku 1.4 vidíme okno pro správu účtů FTP v editoru PSPad. Pro aplikaci Total Commander je toto okno prakticky stejné (viz obrázek 1.5).

Obr. 1.4: Správa účtů FTP v editoru PSPad

Po klepnutí na příkaz **Nové spojení** (popř. **Připojení**) se otevře okno, ve kterém zadáme vlastní údaje FTP, které nám otevrou cestu k nahrávání naší stránky na internet.

Název připojení: (popř. **Session:**) – napíšeme *nase_prvni_stranka*. Je to jen název, který potom uvidíme při správě účtu FTP.

Server: (popř. **Název hostingu:**) – napíšeme *ftp.nase_jmeno.cz*. To je server FTP, na kterém budeme mít soubory stránky umístěny.

Přihlašovací jméno: (popř. **Uživatel:**) – napíšeme *nase_jmeno.cz*. To je jméno, pod kterým se přihlašujeme a vstupujeme na účet FTP.

1.2 Jak se připojit na účet FTP

Obr. 1.5: Správa účtů FTP v aplikaci Total Commander

Heslo: to zatím z bezpečnostních důvodů nenastavujeme. Po připojení na náš účet FTP, se bude vždy aktivovat okno, do kterého toto heslo zadáme. Tak se nám nepříhodí, že by se k nám přihlásil někdo nepovolaný a způsobil škodu.

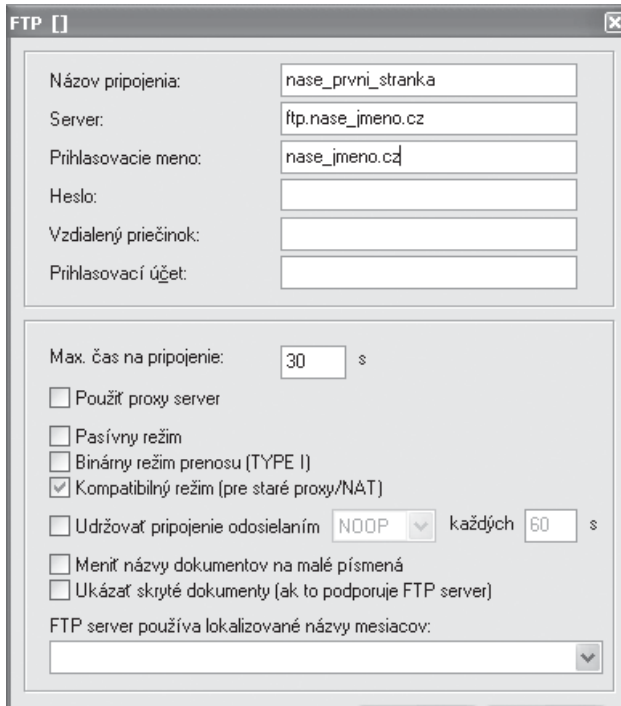
O ostatních políčkách se teď zmiňovat nemusíme, protože jsou pro nás momentálně nepodstatná, a myslím, že ani v budoucnu je moc nevyužijeme. Všimněte si, že u editoru PSPad lze dopředu nastavit přepisování velkých písmen na malá písmena. V aplikaci Total Commander je toto také možné, ale jen při přesouvání souborů. Přepisování velikosti písmen má jednu výhodu. Tou je fakt, že v kódu XHTML naši stránky budeme psát odkazy na soubory, obsahující jen malá písmena, například na soubor ***.html**. Na disku jej budeme mít uložen také jako soubor ***.html**. Pokud bychom na server nahráli soubor s velkými písmeny, mohlo by se nám stát, že by server soubor nenašel, přestože by tam dotyčný soubor byl. Některé servery totiž nepodporují kompatibilitu malých a velkých písmen.

Obrázek 1.6 nám ukazuje zadávání údajů FTP v editoru PSPad, zatímco obrázek 1.7 ukazuje totéž zadávání v aplikaci Total Commander.

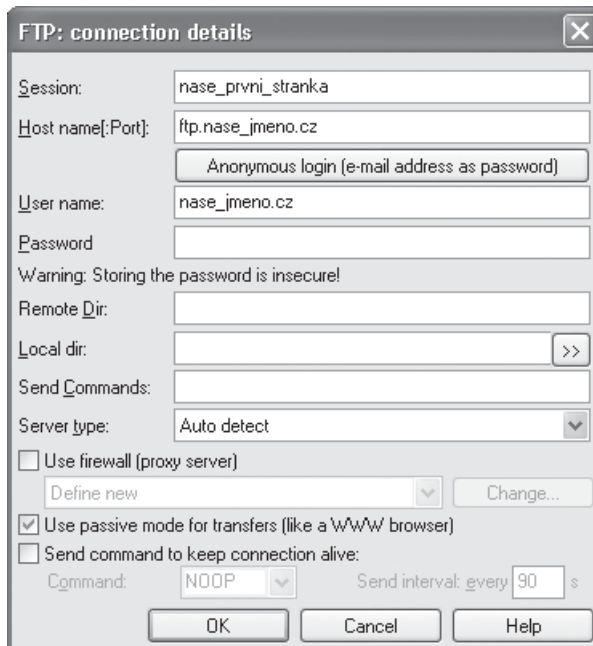
Přihlášení potvrdíte tlačítkem **OK** a uvidíte změnu v tzv. okně FTP, ve kterém se objeví naše nové spojení s názvem „nase_prvni_stranka“. Poklepáním, nebo klepnutím s následnou aktivací příkazu **Připojit (Connect)**, se objeví okno, do kterého napíšeme heslo, jehož následným potvrzením se připojíme.

Spojení FTP bychom tedy již měli a můžeme se pustit do další etapy vytváření stránky.

Pokud si zatím ještě nejsme jisti vytvořením spojení FTP, s klidem nám postačí ukládat si soubory i na pouhý disk našeho počítače, protože zatím budeme pracovat s jazyky XHTML a CSS, jejichž výslednou podobu je možno vidět i při otevření stránky z disku. Až se pustíme do oživení stránky pomocí skriptů PHP, pak musíme umístit stránku pomocí FTP na internet, abychom si na ní mohli všechno vyzkoušet. Jazyk PHP, jako takový, na našem počítači nejde spustit. Je možno nainstalovat si server PHP na náš počítač, ale tato oblast není podstatou této knihy, proto se jí nebudeme věnovat. O této problematice existuje množství literatury, a také jsou o ní informace na internetu. V případě, že již máme spojení FTP vytvořeno, je dobré nahrávat stránku přímo tam.

Obr. 1.6: Vytvoření nového spojení FTP v editoru PSPad

Obr. 1.7: Vytvoření nového spojení FTP v aplikaci Total Commander

1.2 Jak se připojit na účet FTP

2.

Struktura složek naší stránky

Všechno má svou logickou strukturu, ani tvorba webových stránek není výjimkou. Proto si, pro lepší orientaci v dokumentech, vytvoříme stromovou strukturu naší stránky. Lze ji samozřejmě nazvat i jinak, to záleží na interpretaci.

2.1 Stromová struktura

Pro naši stránku toho nebudeme potřebovat moc. Postačí nám disk počítače **X**, v něm složka s názvem **nase_prvni_stranka**, která bude naší základní složkou. Dále tři pod-složky: **styles** pro styly, **pic** pro obrázky a **pages** pro vlastní obsah webu (všechny názvy jsem odvodil z anglických originálů). Takže stromová struktura složek na našem disku bude vypadat následovně:

Disk X:

- **nase_prvni_stranka:**
  - **styles**
  - **pic**
  - **pages.**

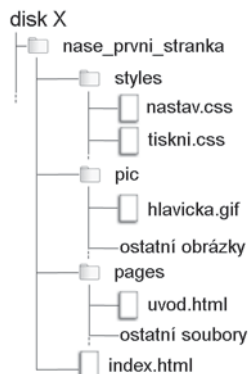
To je struktura složek, ale ve které složce bude který soubor? V základní složce **nase_prvni_stranka** bude umístěn ten soubor, který bude vždy vyhledáván jako první. Jmenuje se **index.html**. Je to jakási „brána“ do naší stránky. Výstupní zařízení jej interpretuje jako soubor, umožňující výstup informací (tím rozumíme, že monitor s prohlížečem zobrazuje údaje vizuálně, čtecí zařízení zvukově atd.) z již předtím vytvořených složek. Kdyby soubor **index.html** neexistoval, zařízení by nevědělo, kam kterou informaci poslat. V souboru **index.html** je nadefinováno prakticky všechno potřebné. Ale o tom až později.

Ve složce **styles** budou styly. Budeme používat kaskádové styly CSS (Cascading Style Sheets). Soubory mají příponu ***.css**. Nazvat si je můžeme prakticky libovolně, já např. používám název **nastav.css**, pro snazší orientaci. V tomto souboru budeme mít nadefinován vzhled stránky. Dále si vytvoříme ještě jeden soubor CSS, s názvem **tiskni.css**, ve kterém bude nadefinován vzhled stránky pro případ, že si ji někdo bude chtít vytisknout na tiskárně. Lze to vyřešit i elegantněji, vytvořením jediného souboru stylů CSS, ale teď chci poukázat na možnosti a na sílu stylizace, proto jsem se rozhodl pro soubory dva. Bude na nich dobře vidět jejich rozdílnost a zároveň přehlednost.

Ve složce **pic** budeme mít uloženy obrázky, které chceme na stránce používat. Přípony asi nemusím připomínat. Nejlepší pro web je formát obrázků GIF, který má příponu ***.gif**. Ve složce **pic** můžete mít samozřejmě i podsložky, ale to pro nás zatím nebude nutné, protože neděláme nic komplikovaného.

Nakonec, ve složce **pages**, budou uloženy soubory s příponou ***.html** a ***.php**. Například soubor **uvod.html**.

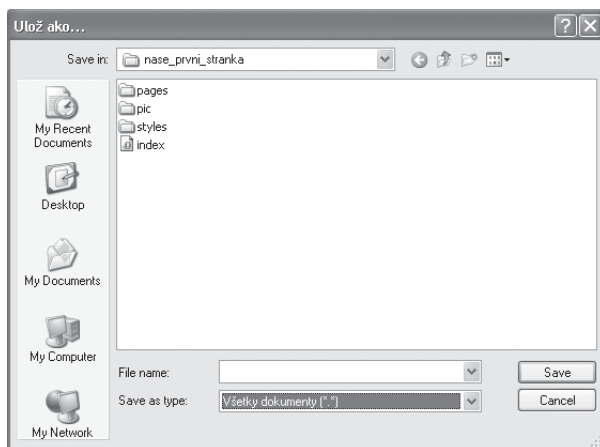
Struktura naší stránky nyní vypadá následovně (viz obrázek 2.1). Intuitivně je jasné, co struktura na obrázku znamená.

Obr. 2.1: Struktura naší první stránky

2.2 Jak vytvořit jednotlivé soubory stránky

Postačí otevřít si editor, ve kterém všechno píšeme. V našem případě je to editor PSPad. Kombinace kláves CTRL+N (nebo příkaz **Dokument** → **Nový**) otevře tabulku, ve které si můžeme vybrat, jaký typ souboru se chystáme psát. Tolik k otevírání souborů, a nyní

Obr. 2.2: Příkaz Ulož jako (všechny dokumenty)

2. Struktura složek naší stránky